

עפ"ת 36282/08/18 - רפעת אחמד זיאד נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 36282-08-18 אחמד זיאד(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט אברהם בולוס
המערער
נגד
רפעת אחמד זיאד (עציר)

המשיבה
מדינת ישראל

פסק דין

1. לפניי ערעור על חומרת העונש בגזר דינו של בית משפט לתעבורה בחיפה (כב' השופט אור לרנר) בפל"א 10372-04-18 מיום 3.7.18 (להלן: **גזר הדין**).

הרקע וההליכים

2. בכתב האישום אשר הוגש לבית משפט קמא נטען, כי ביום 28.4.18 המערער נהג ברכב פרטי, ללא רישיון נהיגה תקף כשרישיון הנהיגה פקע ביום 15.6.13, ללא רישיון רכב, ללא פוליסת ביטוח. המערער נהג למרות ידיעתו אודות העונש שהושט עליו בנוכחותו ביום 2.1.18 בתיק 3336-03-17, שכלל פסילה מלנהוג למשך 18 חודשים (להלן: **התיק הראשון**) והעונש שהוטל עליו ביום 11.3.18 בתיק 1909-09-17 שכלל פסילה מלנהוג למשך 30 חודשים החל מיום 6.9.17 (להלן: **התיק השני**).

3. בכתב האישום יוחס למערער ביצוע העבירות הבאות: נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה תקף לסוג רכב (בלתי מורשה), בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "**הפקודה**"); נהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודה; שימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף בניגוד לסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל - 1970 ונהיגה ברכב ללא רישיון רכב בניגוד לסע' 2 לפקודה.

4. ביום 3.6.18 התקיים דיון במסגרתו הודה המערער בכתב האישום. לאור הודיית המערער, ניתנה הכרעת דין - והמערער הורשע בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בדיון מיום 3.7.18, הצדדים טענו לעונש וניתן גז"ד העומד במוקד הערעור.

גזר הדין

5. בגזר דינו המפורט ביהמ"ש קמא עמד על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות, כמו ההגנה על משתמשי הדרך מפני נהיגתם של נהגים מסוכנים שנפסלו מלנהוג ונוהגים ללא רישיון נהיגה; וגם כיבוד החוק והחלטות בית המשפט. כן בימ"ש קמא עמד על מדיניות הענישה באשר לעבריינים הנוהגים ללא

רישיון נהיגה וכן באשר לעבריינים אשר נפסלו מלנהוג לאחר שביצעו עבירות חמורות ומבצעים עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

6. מכל אלה, בשים לב לרמת הענישה המקובלת, לאור חומרת העבירות, נסיבות ביצוען והערכים החברתיים המוגנים - ביהמ"ש קמא מצא כי מתחם העונש ההולם לעבירה של נהיגה בזמן פסילה עם העבירות הנלוות הינו בין מאסר קצר שניתן לרצותו בעבודות שירות לבין 20 חודשי מאסר בפועל, בנוסף לפסילה בפועל לתקופה של מספר חודשים ועד ל 4 שנות פסילה, ביחד עם עונשים נלווים.

7. בבוא ביהמ"ש קמא לקבוע את העונש הראוי בגדרי המתחם, הוא הביא בחשבון לחומרא את העובדה כי המערער ביצע את העבירות המיוחסות לו כ- 4 חודשים בלבד לאחר שנפסל מלנהוג בתיק אחד וכחודש וחצי לאחר מתן גז"ד בתיק השני, ובעוד הוא ממתין לביצוע עבודות שירות שנגזרו עליו (למשך 6 חודשים) באותו תיק. כן לעובדה כי המערער ביצע את העבירות המיוחסות לו בתיק הנוכחי כשתלויים ועומדים נגדו שני עונשי מאסר מותנים ברי הפעלה, אשר לא הרתיעו מלשוב ולבצע את אותן עבירות. בימ"ש קמא הביא בחשבון את עברו התעבורתי של המערער, אשר נוהג משנת 2011 וצבר 13 הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות דומות וחמורות ואף בעבירה של נהיגה בשכרות.

8. בית משפט קמא התייחס להפעלת המאסרים המותנים ועתירת המערער להפקעת עבודות השירות. בהקשר זה קבע בימ"ש קמא כי הכלל בעניין הוא הצטברות העונשים, אולם מאחר ומדובר ב- 3 תקופות שונות, במאסר ראשון אותו ירצה המערער מאחורי סורג ובריה ובהודיית המערער; בימ"ש קמא מצא כי נכון יהיה לחפוף חלקית את התקופות האמורות ואף לחפוף חלקית בין לבין העונש אותו יטיל בגזה"ד.

9. בגזר הדין בית משפט קמא הטיל על המערער עונשים בדמות תשלום קנס בסך 2,000 ₪; פסילה מלנהוג לתקופה של 24 חודשים; הפעלת תנאי שנקבע בתיק תת"ע 3336-03-17 בדבר פסילת המערער מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים וזאת במצטבר לפסילה שהוטלה לעיל; הפעלת תנאי שנקבע בבימ"ש לתעבורה בחיפה בפל"א 1909-09-17 בדבר פסילת המערער מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים, במצטבר לפסילה שהוטלה לעיל. סך הכול ירצה המערער 34 חודשי פסילה בפועל, במצטבר לכל פסילה אחרת.

כמו כן, בימ"ש קמא פסל את המערער מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים על תנאי למשך 3 שנים בתנאי שהמערער לא יעבור את העבירות שעליהן הורשע ויורשע בגינן.

כמו כן, הוטלו על המערער עונשי מאסר כלהלן:

א. מאסר על תנאי לתקופה של 7 חודשים שלא יעבור בתוך 3 שנים עבירה של נהיגה בפסילה או נהיגה ללא רישיון נהיגה שפקע מעל לשנתיים.

ב. מאסר בפועל לתקופה של 8 חודשים, החל מיום מעצרו - 28.4.18.

ג. הפקעה שיפוטית של 6 חודשי המאסר בעבודת שירות שהוטלו על המערער בתיק 1909-09-17, מתוכם ירצה המערער שלושה חודשי מאסר במצטבר לעונשו הנוכחי ויתרת התקופה בחופף.

ד. הפעלת המאסר המותנה שהוטל בבימ"ש לתעבורה בחיפה ביום 11.3.18 בתת"ע 3336-03-17 לתקופה של 3 חודשים, וזאת במצטבר ובחופף למאסרים שהוטלו לעיל כך ש-1 חודש מאסר יצטבר למאסרו וחודשיים ירצו בחופף.

ה. הפעלת המאסר המותנה שהוטל בבימ"ש לתעבורה בחיפה ביום 11.3.18 בתיק, 1909-09-17 לתקופה של 6 חודשים, וזאת במצטבר ובחופף למאסרים שהוטלו לעיל כך ש-3 חודשים יצטברו למאסרו ושלושה חודשים ירצו בחופף.

סך הכל ירצה המערער 15 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו 28.4.18.

טענות הצדדים

10. לטענת המערער, עונש המאסר בפועל שהוטל חורג לחומרה מרמת הענישה המקובלת. עוד נטען, כי ביהמ"ש קמא לא נתן משקל לסיכויי שיקומו; היעדר עבר פלילי; החרטה שהביע המערער; העובדה כי המאסר שהוטל עליו הינו מאסרו הראשון מאחורי סורג ובריח; תקופת מעצרו טרם גזר הדין וגילו הצעיר של המערער.

11. מנגד, המשיבה סמכה את ידיה על מסקנותיו של ביהמ"ש קמא. היא טענה כי העונש הינו סביר, ובמלאכתו ביהמ"ש קמא שקל את כל הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים. העונש מתיישב עם הענישה הנהוגה, אינו חריג ביחוד לנוכח עברו התעבורתי של המערער.

דין והכרעה

12. באשר לעבירה של נהיגה בזמן פסילה, בית המשפט העליון הדגיש לא אחת: **"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט"** (רע"פ 3878/05 יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.5.05)).

13. הענישה המקובלת לעבירה של נהיגה בזמן פסילה, חייבת לבטא את משקלם של הערכים המוגנים שהופרו; כן להעביר מסר תקיף ומרתיע מפני ביצועה. מכאן, ובמספר הזדמנויות ביהמ"ש העליון אישר מתחם עונש הכולל בתוכו מאסר בפועל, כפי המתחם בו בחר ביהמ"ש קמא, וגם הטלת מאסר בפועל לתקופה משמעותית (רע"פ 8013/13 אמיר מסעוד נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (18.12.13) (להלן: **עניין מסעוד**); רע"פ 7982/13 עדיאל שגן נ' מדינת ישראל (6.1.14); רע"פ 5464/16 דימטרי לייזרוביץ נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (12.7.16); רע"פ 7612/13 שמעון אמסלם נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.3.14) (להלן: **עניין אמסלם**)).

14. מעיון בפסיקה אותה סקר ביהמ"ש קמא וזו שלעיל, עולה כי מרבית המקרים שבהם ביהמ"ש גזר על נאשם ריצוי מאסר בפועל בשל ביצוע העבירה של נהיגה בזמן פסילה עם עבירות נלוות, דובר בנאשמים בעלי עבר תעבורתי עשיר, אשר לחובתם מאסרים מותנים. נסיבות אלו, עבר תעבורתי מכביד וגם מאסר מותנה, הצדיקו הענישה הכוללת גם מאסר בפועל אף לתקופות ממושכות (**עניין אמסלם**, פסקה 9); רע"פ 5638/13 נכפולגר נ'

מדינת ישראל (15.1.2014); רע"פ 321/14 סלאמה נ' מדינת ישראל (26.01.2014) (להלן: עניין סלאמה); רע"פ 10424/06 לודויה נ' מדינת ישראל (22.2.07).

15. גם העבירה של נהיגה בלתי מורשית, מקפלת בחובה סכנה ממשית לפגיעה בעוברי אורח תמימים ובמשתמשי הדרך. אין להקל ראש בעבירת הנהיגה ללא רישיון נהיגה, עסקינן בעבירה מהחמורות שבפקודה: **"לגופם של דברים, המבקש נהג ברכב ללא רישיון וללא ביטוח, תוך שהוא מסכן עוברי אורח. ברי, כי נהיגה בלי רישיון משמעה הסטוטורי נהיגה ללא כישורי נהיגה, וממילא סיכון הזולת. ומעבר לכך נאמר לא אחת, כי משמעות נהיגה כזאת, בהיעדר ביטוח, היא גם הטלת פיצוי הנפגעים על הציבור"** (רע"פ 2666/12 אמיר עטאללה נ' מדינת ישראל, פס' ז (23.4.12); ראו גם רע"פ 3104/11 נידאל פדילה נ' מדינת ישראל, פסקה ז' (4.5.2011)).

16. כך, למשל, ובאופן מפורט יותר אפנה לעפ"ת (מרכז) 25622-06-10 **כץ יאיר נ' מדינת ישראל (12.10.10)**, במקרה זה הנאשם הורשע בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון תקף, ושימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בתוקף, אי ציות לאור אדום ונהיגה בשכרות. במקרה זה העונש שהוטל על הנאשם כלל מאסר בפועל בן 15 חודשים וזאת בעיקר בשל העובדה שלנאשם 25 הרשעות תעבורה קודמות ולמרות שמדובר בעבירת נהיגה בזמן פסילה בפעם הראשונה.

17. בעניין **סלאמה** המערער הורשע בעבירות נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ושימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בתוקף. על הנאשם נגזרו בין היתר 30 חודשי מאסר בפועל, והופעל מאסר על תנאי בן 12 חודשים באופן מצטבר. במסגרת הערעור קוצר עונש המאסר ל-24 חודשים.

18. ברע"פ 8253/10 **שלמה גיא נ' מדינת ישראל (09/01/11)** הנאשם הורשע בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ונהיגה ללא ביטוח והוטלו עליו שישה חודשי מאסר על תנאי ופסילה בפועל של שלושה חודשים. בערעור הוחמר עונשו של הנאשם והושתו עליו 12 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות הערעור נדחתה.

19. כן אפנה **לעניין מסעוד (פסקה 14)**, שעסק בערעור על חומרת העונש אשר כלל מאסר בפועל למשך 12 חודשים בגין נהיגה בפסילה, נהיגה ללא ביטוח תקף, ונהיגה ללא רישיון נהיגה תקף. בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כדלקמן: **"ברם, במעשיו ובמחדליו העיד המבקש על עצמו כימורא החוק אינו חלעליו. רחמנות יתרה כלפיו, כמוה כהתאכזרות אל הולכי רגל תמימי-דרך ואל שאר המשתמשים בכביש. אין הצדקה לחשפם לסכנת נפשות, וגם לא לנזקים כספיים הנובעים מן הקושי להיפרע ממי שגרם לפגיעה בתאונת דרכים כשאינו מחזיק ברישיון ואינו מבוטח"**.

20. מכאן, לאחר עיון בפסיקה אליה הפנה ביהמ"ש קמא ועמידה על רמת הענישה הנהוגה ומקובלת, נסיבות ביצוע העבירות גם הנלוות, אני סבור כי המתחם אותו ציין ביהמ"ש קמא בגין עבירות בהן הורשע המערער הינו סביר.

21. למערער, אשר הוציא רישיון נהיגה רק בשנת 2011, עבר תעבורתי עשיר הכולל 13 הרשעות תעבורה קודמות. בין השאר המערער הורשע בשנת 2018 בעבירת נהיגה בפסילה בשני תיקים; נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ואי ציות להוראות שוטר. עבר עשיר זה בצירוף העובדה כי המערער לא חדל מלנהוג על אף שהוטלו עליו 2 פסילות

כאמור, 6 חודשי עבודות שירות ועמדו נגדו 2 מאסרים מותנים, מלמד כי המערער לא הפנים את המסוכנות הגלומה בהתנהלותו והתעלמותו מהוראות ביהמ"ש. זו התנהלות חסרת רסן המעידה על אדישות ואף זלזול בחוק, בשלומם ובביטחונם של משתמשי הדרך - ולמערער זה נכון וראוי להעביר מסר תקיף.

22. לא מצאתי במקרה זה ליחס משקל לשיקולי השיקום, שכן רק לאחרונה המערער חזר וביצע עבירות תעבורה חמורות כאמור בזמן שהמתין לביצוע עבודות שירות שהוטלו עליו וחרף 2 מאסרים מותנים שעמדו נגדו. בנסיבות העניין, ונוכח החומרה העולה מעבריינותו החוזרת ונשנית של המערער, העונש שהוטל עליו אינו חמור כלל ועיקר.

23. גם בהתחשב בשיקולים לקולא עליהם עמד ביהמ"ש קמא בהרחבה; כגון ההודאה בהזדמנות הראשונה, לקיחת האחריות והעובדה כי זהו מאסרו הראשון של המערער מאחורי סורג ובריח וכלל הנסיבות - העונש אינו חורג ממתחם העונש הסביר, ואין הוא מצדיק התערבות.

24. העונש אותו השית ביהמ"ש קמא הינו סביר ביחוד בהתחשב בעברו התעבורתי של המערער. הגם לנוכח ההלכה לפיה, ערכאת הערעור לא תתערב בעונש, אלא במקרים חריגים בהם נמצאה בגזר דינה של הערכאה הדיונית טעות בולטת או במקרה שהעונש אשר נגזר על ידה חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת (ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (4.12.13)), איני רואה מקום להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא.

25. לאור האמור, אני מורה על דחיית הערעור.

ניתן היום, ט"ז חשוון תשע"ט, 25 אוקטובר 2018, בנוכחות המערער ובא כוחו, עו"ד פאיז יונס (בהעברה מעו"ד כנאענה) ועו"ד אבי אור-זך.